

Minister Klimatu i Środowiska

DELG-WRD.050.18.2024.SK
3235504.12698765.10266182
Warszawa, 28-06-2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

w odpowiedzi na interpelację Posła Grzegorza Woźniaka z dnia 10 czerwca br., znak: K10INT2947, w sprawie fali gigantycznych podwyżek cen energii i gazu od lipca 2024 r., przekazuję informacje w zakresie zadanych pytań.

1. *O jaką kwotę wzrosną rachunki przeciętnego gospodarstwa domowego po odmrożeniu cen energii od lipca br.?*

Na wstępie, należy podkreślić, że wysokie ceny energii są efektem opóźnień w rozwoju odnawialnych źródeł energii, które sprawiają, że polska energetyka pozostaje najbardziej emisyjną w Europie. Szczególnie dotkliwe opóźnienia dotknęły odnawialnych źródeł wiatrowych na lądzie w wyniku wprowadzenia wyśrubowanych norm w zakresie odległości projektowanych wiatraków od zabudowań mieszkalnych. Regulacja wprowadzająca wymóg lokalizowania elektrowni wiatrowych w odległości co najmniej dziesięciokrotności całkowitej wysokości tej elektrowni od budynku mieszkalnego znacząco ograniczyła dywersyfikację źródeł wytwarzania energii elektrycznej w Polsce i uniemożliwiła zmniejszenie uzależnienia od paliw kopalnych. Utrzymywanie uzależnienia od paliw kopalnych spowodowały, że kryzys na rynku energii, którego szczyt miał miejsce w 2022 r., dotknął w szczególności sposób polską gospodarkę, w tym odbiorców końcowych w gospodarstwach domowych wykorzystujących różne nośniki energii.

Należy podkreślić, że ceny energii elektrycznej pozostają w centrum zainteresowania Rządu. Dzięki przyjęciu zaproponowanej przez Rząd ustawy o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego (Dz. U. 2024 poz. 859), wzrost cen energii elektrycznej w II połowie 2024 r. jest ściśle kontrolowany i ograniczony.

Ze względu na odmienną mechanizmów osłonowych funkcjonujących w 2024 r., wysokość podwyżek między I a II połową roku będzie zróżnicowana w zależności indywidualnych uwarunkowań danego gospodarstwa domowego, przede wszystkim ze względu na ilość zużywanej energii elektrycznej. Szacuje się, że łączne rachunki za energię elektryczną dla przeciętnego gospodarstwa domowego w Polsce w II połowie roku wzrosną o ok. 25% w porównaniu z I połową 2024 r. Warto zaznaczyć, że brak ochrony w postaci ceny maksymalnej spowodowałby wzrost rachunków przeciętnego gospodarstwa w II półroczu 2024 r. średnio o ok. 68% względem I półrocza 2024 r. Podkreślenia wymaga fakt, że gospodarstwa domowe wykorzystujące do ogrzewania pompę ciepła zapłacą średnio 390 zł mniej za wykorzystaną energię w II półroczu w porównaniu z I połową 2024 r.

2. *Dlaczego nie zostanie utrzymane zamrożenie cen energii dla odbiorców indywidualnych oraz przedsiębiorców po lipcu br.?*

Wspomniana ustawa wprowadziła rozwiązania, które odpowiadają na potrzebę zapewnienia dalszego wsparcia odbiorców energii na II półroczu. Istotne jest jednak przywrócenie normalnych zasady funkcjonowania rynku, bez ingerencji państwa, lecz w sposób stopniowy, tak aby Polacy nie odczuli gwałtownego wzrostu kosztów energii.

Brak wprowadzenia rozwiązań osłonowych spowodowałby, że od 1 lipca 2024 r. cena za energię elektryczną wzrosłaby w przypadku gospodarstw domowych z 412 do 739 zł/MWh, a łączny rachunek za energię (uwzględniający koszty jej dystrybucji) wzrósłby aż o 68%. Jednakże, dzięki mechanizmom wsparcia zawartym w ustawie, Polacy nie odczują gwałtownego wzrostu kosztów energii.

Zgodnie z przyjętymi przez Rząd RP rozwiązaniami osłonowymi, cena maksymalna dla odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych spadnie w II p. 2024 r. z 693 do 500 zł/MWh i będzie stosowana bez limitu tj. dla każdej zużytej kWh. Ponadto, obserwowany spadek cen hurtowych pozwoli na istotne obniżenie taryf dla gospodarstw domowych (co umożliwią wprowadzone przepisy). Spodziewamy się zatwierdzenia przez Prezesa URE taryf na poziomie 590-600 zł/MWh, co pozwoli na zmniejszenie wysokości rekompensat dla sprzedawców energii i jednocześnie przyczyni się do obniżenia kosztów budżetowych wprowadzanych rozwiązań.

Należy podkreślić, że rozwiązania te są skierowane do wszystkich gospodarstw domowych bez wyjątku, a także do sektora MŚP czy JST.

3. Jaka jest prognoza zmiany cen energii na rok 2025?

Sytuacja na rynku energii elektrycznej ulegała znacznej poprawie w stosunku do lat ubiegłych, kiedy zawirowania na rynkach hurtowych energii elektrycznej były wywołane m.in. przez agresję Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. Obecnie na rynku hurtowym spadają zarówno tzw. ceny w transakcjach spotowych, jak i kontraktach terminowych. Średnia wartość cen spotowych – indeksu TGE BASE – w grudniu 2023 r. wyniosła 376,53 zł/MWh, a już w kwietniu, dzięki produkcji OZE w paneli fotowoltaicznych średnia wartość tego indeksu spadła ok. 5% - do 357,93 zł/MWh. W maju zaś cena ta wyniosła 377,98 zł/MWh.

Ceny energii elektrycznej w notowaniach w grudniu ubiegłego roku dla kontraktów BASE z dostawą w trzecim i czwartym kwartale 2024 r. wynosiły odpowiednio 490 zł/MWh oraz 510 zł/MWh. Dzisiaj, te same kontrakty wyceniane są na 417 zł/MWh oraz 429 zł/MWh, czyli o ok. 15% mniej.

Zgodnie z aktualnymi danymi Towarowej Giełdy Energii w kontraktach długoterminowych na 2025 r. przewiduje się, że cena energii będzie kształtowała się na poziomie 466,80 zł/MWh (stan na dzień 18 czerwca br.).

Należy jednak zauważyć, że wprowadzona ustawa o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego zakłada rekalkulację taryf z terminem ich obowiązywania do 31 grudnia 2025 roku. Zakłada się, że Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, odpowiedzialny za zatwierdzanie taryf, zatwierdzi wnioski taryfowe spółkom energetycznym na poziomie nie wyższym niż 600 zł/MWh.

4. Czy to prawda że od lipca br. opłaty dystrybucyjne wzrosną o 40 proc.?

Opłata dystrybucyjna podzielona jest na część stałą i część zmienną. Pierwsza z nich stanowi opłatę sieciową stałą, która pokrywa koszty dostępu do sieci, utrzymania przyłącza i licznika. Z kolei druga część opłaty dystrybucyjnej to opłata zmienna, stanowiąca opłatę przeznaczoną na rozbudowę i modernizację sieci i inwestycje infrastrukturalne. Opłata dystrybucyjna jest więc istotnym elementem pozwalającym na transformację systemu energetycznego, a jej odmrożenie jest jednym z etapów przywracania normalnych zasad funkcjonowania rynku energii. Tu warto podkreślić, że opłaty dystrybucyjne dla każdej

rodziny w Polsce, są regulowane przez niezależny organ jakim jest Prezes URE, co gwarantuje, że ich wysokość pokrywać będzie jedynie koszty uzasadnione przedsiębiorstw energetycznych.

W zakresie energii elektrycznej warto wskazać, że mechanizm mrożenia cen – ani w rozwiązaniach na 2023 r. ani w regulacjach na I połowę 2024 r. – nie uwzględnił całkowitego zamrożenia opłaty dystrybucyjnej. Opłata ta była ustanowiona na poziomie z 2022 r. wyłącznie do określonego w ustawie limitu zużycia. Po przekroczeniu przez poszczególne gospodarstwo domowe tego limitu opłata dystrybucyjna była naliczana zgodnie z taryfą operatora systemu dystrybucyjnego wg stawek opłat zatwierdzonych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

W ramach stopniowego uwalniania rynku i przywracania jego konkurencyjnych zasad funkcjonowania Rząd RP wciąż kontroluje ceny, tak aby odbiorcy energii elektrycznej nie odczuli wzrostu kosztów rachunków. W tym celu zostały obniżone do maksymalnego poziomu ceny za zużytą energię, jednak opłaty dystrybucyjne powinny być ponoszone przez odbiorców zgodnie z zatwierdzonymi stawkami opłat przedsiębiorstw energetycznych, w co ustawa *o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego* nie ingeruje.

Należy podkreślić, że opłata dystrybucyjna stanowi jedynie część rachunku za energię elektryczną. Jak wspomniano wyżej, łączna wysokość tego rachunku, uwzględniająca koszty obrotu energią, wzrosła o ok. 25%.

Warto jednak wskazać, że w celu większego złagodzenia odbiorcom procesu powracania do zasad rynkowych, Rząd zdecydował o zawieszeniu pobierania opłaty mocowej, co również ma swoje odzwierciedlenie w postaci obniżonych rachunków za energię elektryczną.

5. *Jakie wsparcie jest przewidziane dla odbiorców indywidualnych oraz dla przedsiębiorców, aby zrekompensować taki wzrost opłat za energię?*

Ustawa *o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego* została przygotowana taki sposób, aby kontrolować wzrost cen energii elektrycznej. Dlatego wprowadzono ceny maksymalne w wysokości 500 zł/MWh dla gospodarstw domowych oraz 693 zł/MWh dla sektora MŚP i JST. Dzięki przygotowanym rozwiązaniom wzrost rachunków dla odbiorców w II połowie 2024 roku w porównaniu z 2022 rokiem jest niższy niż skumulowana inflacja za lata 2022 - 2023, która ukształtowała się na poziomie ok. 27% (zgodnie z danymi GUS).

Poza wsparciem w postaci zamrożenia ceny energii elektrycznej na poziomie ceny maksymalnej, co zostało opisane w odpowiedzi na pytanie drugie, ustawa *o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego* (Dz. U. 2024 poz. 859) wprowadziła również bon energetyczny, aby wesprzeć najbardziej wrażliwą grupę odbiorców. Bon to jednorazowe świadczenie pieniężne przyznawane na okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia br.

Szacuje się, że z bonu energetycznego skorzysta ok. 3,5 mln gospodarstw domowych tj. ok 28% ogółu gospodarstw w Polsce, w tym ok. 1,3-1,4 mln gospodarstw domowych, które znajdują się w ubóstwie energetycznym według wskaźnika „Wysokie Koszty-Niskie Dochody”. Z bonu będzie mogło skorzystać szerokie grono beneficjentów, obejmujące również tych, którzy są ubodzy energetycznie.

W przypadku wprowadzonego bonu energetycznego ustalono, że osoby o niższych dochodach będą mogły skorzystać z takiego świadczenia po spełnieniu kryterium: do 2500 zł dochodu dla gospodarstw jednoosobowych i do 1700 zł na osobę w gospodarstwach wieloosobowych. Mechanizm wsparcia przygotowano tak, aby rozszerzyć je w stosunku do grona gospodarstw domowych, które zakwalifikowały się do otrzymania dodatku osłonowego w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym. Obecnie

progi te zostały podwyższone względem tych, które uprzednio przyjęto w dodatku osłonowym, uwzględniając przy tym wzrost płacy minimalnej, inflację i rosące koszty życia. Dzięki temu wsparcie trafi to szerszego grona gospodarstw.

Przyjęte kryteria dochodowe bonu energetycznego pozwolą w drugiej połowie 2024 roku objąć wsparciem różne grupy beneficjentów, którzy z różnych przyczyn mają trudności w pokrywaniu rachunków za energię elektryczną. Jak w przypadku dodatku osłonowego, bonem energetycznym zostaną objęci emeryci ze świadczeniem poniżej minimalnej emerytury czy emeryci i renciści ze świadczeniem równym najniższej emeryturze. Świadczenie pozwoli częściowo pokryć płatności z tytułu energii elektrycznej.

Istotną kwestią w zakresie bonu energetycznego jest wprowadzona zasada „złotówka ze złotówką”, dzięki której, jeśli ktoś przekroczy próg dochodowy, nie otrzyma decyzji odmownej, tylko kwota bonu zostanie pomniejszona o wartość przekroczenia wskazanego progu.

Wysokość bonu będzie zależała od liczby osób w gospodarstwie domowym:

- 300 zł dla gospodarstw jednoosobowych,
- 400 zł dla 2-3 osobowych,
- 500 zł dla 4-5 osobowych,
- 600 zł dla 6 osobowych i większych.

Dodatkowo bon zostanie dwukrotnie podwyższony dla gospodarstw używających energię elektryczną do ogrzewania. Jest to grupa, która jest szczególnie narażona na poziom kosztów energii, dlatego przygotowano rozwiązanie skierowane specjalnie do nich.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Miłosz Motyka
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw parlamentarnych KPRM.